

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

SZERKESZTŐI IRODA:

Magyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Évi 16 frt. v. 32 korona. Negyed évi 4 frt. v. 8 korona. Hónapos 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 hr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

A sulypont.

Egyik bécsi újság révén, tehát keleten kerül világ elé a hír, hogy Hieronymi Károly belügyminiszter, aki holnap Kolozson a választói körben megjelenik, nevezetesen nyilatkozatokat fog tenni a kormány nemzetiségi politikája felől.

Különösen kifogja jelenteni, hogy a kormány programjának sulypontját a nemzetiségi kérdés képezi.

Ugy látszik a kormány Hieronymi urat szemelte ki arra a szerepre, hogy Apponyi Gróffal szemben — ki a kormányt program nélküliség vádjával illette, bizonyítsa be, miszerint a kormánynak nem csak programja, de még a programjának sulypontja is van.

És ez a nevezetes sulypont a — nemzetiségi kérdés.

Azt is elárulja folytatólag a bécsi újság, hogy Hieronymi ur épen azért jön Erdélybe, miszerint a nemzetiségi mozgalmakról személyes tapasztalatokat szerezzen, s ezen tapasztalatok alapján alapul oly intézkedésekre, melyek a nemzetiségi mozgalmakat lecsillapítsák és a nyugalmat helyreállítsák.

Hieronymi tehát holnap Erdély följére lép.

A kolozsvári vasuti állomáson fogadni fogja a katóság tisztelgését, s innen rövid időzést után megy Kolozsra választói köré.

Miután ott kibeszéli magát elmegy Gyulafehérvárra, Nagy-Szebenbe, Dévára, még tán Naszódra, Balázsfalvára és Brassóba is.

És mit fog tenni a kegyelmes ur az oláh mozgalmak eme jólismert székeiben.

Azt mondják, személyes tapasztalatokat fog gyűjteni, hogy aztán a kormány programjának sulypontját — a nemzetiségi kérdést alaposan rendezhessék.

Hogy Hieronymi urnak elég éles szemei és eléggé akzeptabilis megfigyelő tehetsége van-e, azt nem tudjuk, de mert a kormány épen ő kegyelmességét szemelte ki erre a nevezetes szerepre — fel kell tételeznünk, hogy a kormányférfiak között épen ő van ezzel a tehetséggel legjobban megáldva, és épen tőle remél a kormány oly tapasztalati adatokat nyerhetni, a melyek alapul szolgálhassanak a nyugalom helyreállítására célzó intézkedésekre.

Kétségtől a személyes információk legalkalmasabbak arra való nézvést, hogy a kormány által eddig alaposan elhanyagolt nemzetiségi kérdés valahára megoldassék.

Itt csak az a kérdés, hogy Hieronymi urnak lesz-e alkalma személyes tapasztalatszerzésre és minő szemmel nézi a dolgokat.

A legfontosabb pedig az, hogy kiktől szerzi be azokat az információkat, melyekre a kormány nem kevesebbet, mint azt akarja felépíteni, hogy Erdélyben a nemzetiségi mozgalmak által megzavart nyugalmat helyreállítsa.

Mert itt nem elég csak meglátogatni Gyulafehérvárt, Dévát, Naszódot, Nagyszeben vagy Balázsfalvát, hanem az szükséges, hogy minden olyan helyen a hol a nemzetiségi mozgalmak nagyobb hullámokat vernek, keresen magának olyan férfiakat, a kik a dolgokt alaposan ismerik, a mozgalmak indító okait látják s a kik aztán pártatlanul tudják megítélni a helyzetet és éppen ennél fogva képesek és hivattottak is arra, hogy megsegítsék Hieronymi urat a tapasztalatszerzés munkájában.

Találni fog-e ő kegyelmessége ilyen férfiakra — attól függ, hogy kit választ ki maga mellé abból a célból,

hogy az informáló közegek megtalálása körül kellő utmutatással szolgáljon.

Mi csak annyit vagyunk bátrak a kegyelmességének a figyelmébe ajánlani, hogy ne csak az informálókat válassza ki helyesen, hanem a tőlök nyerendő információkból tudja levonni a következtetéseket is.

Azt mi szükségesnek tartjuk, hogy a kormány valahára erőlyes cselekvésre határozza magát a nemzetiségi politika kérdésében, s ha Hieronymi ur adatkait fog keresni a nyugalom helyreállítását célzó kormányi vagy törvényhozási intézkedésekhez, akkor az az idő, melyet Erdélyben tölt, nem lesz elfecsérelve.

A kormánynak a mulasztása, tétlensége és közönye idézte fel első sorban azt, hogy a nemzetiségi mozgalmak Erdélyben így elmérgesedjenek, s ha most Hieronymi ur ennek a régi mulasztásnak az eredményeit akarja megváltoztatni s a nyugalom helyreállítására iránti intézkedéseket bevezetni, akkor nagy szolgálatot tesz az ügynek, s épp ezért csak érdekel tekinthetünk kolozsi választói körében való megnyilatkozása elé.

A magyar lobogó Zágrábban.

— Botrány a horvát tartománygyűlésen. —

Budapest, július 16.

A P. N. írja:

Stracevics Dávid maroknyi híve megint verszembre kapott a magyar állam jelynéitől s amint tiz esztendővel ezelőtt a hivatalokat jelző magyar felirású czimereket ellen vitte utcazi harezba Zágráb fiatalágát, most abból akart politikai tőkét kovácsolni, hogy az új zágrábi érsek beiktatásának ünnepén a közös államhivatalok épületein vörös-fehér-zöld zászló díszlett.

A párt nevében, legfőzesebb tagja, dr. Frank meg is interpellálta a bánat, de a horvát tuzlók törvénytudománya csufos kudarcot vallott. Frank interpellációja így hangzott:

1. Miért engedte ő nagyméltósága, a bán, hogy dr. Posolovics György. zágrábi érsek beiktatása alkalmából e hónap 7-én a város néhány épületén, különösen az államvasutak pályaudvarán, a posta épületén és a báni palotán a zöld-fehér-piros (?) magyar lobogót tűzzék ki?

2. Miért nem rendelte el ő nagyméltósága, a bán, hogy e lobogókat azonnal eltávolítsák.

3. Mivel okolja meg excellenciája ezt az eljárást.

Gróf Khuen-Héderváry Károly bán: Azonnal válaszolok erre az interpellációra. A képviselő ur megjegyezte, hogy ő a mi kiegyezéstünk védelmére szól fel. A kiegyezés sem a miénk, sem az önké, hanem a horvát és magyar királyságok kiegyezése és ehhez épen annyira van köze, mint nekünk. (Tetszés jöbbsel.) Ha a képviselő ur a kiegyezés védelmének szerepében tetszeleg, engedjék meg, hogy én az ő felfogását a kiegyezés tekintetében mérték-adónak ne fogadjam el. (Zsivó kiáltások jöbbsel.) A kiegyezés 61. §-a megállapítja, hogy az autonóm épületeknek a horvát-szlavon-dalmát királyságok egyesített czimerét kell kitűzni. Dr. Franknak tehát megint nincs igaza, ha a kiegyezés sérelmét látja abban, ha más zászlókat is kitűznek. Más államokban például Bécsben, Párisban courtoisból idegen államok lobogóit is ki szokták tenni, hogy kifejezésül barátságukat. Innen van az, hogy Budapestben például a főrendiház és képviselőház épületein a horvát zászló is leng.

Kumisics: S kittizi-e Wekerle a horvát lobogót, ha ön, mint bán látogatja meg.

Gróf Khuen-Héderváry: Persze, hogy kittizi. Az interpelláció ur nézete szerint a horvát zászló Budapestben azt jelenti, hogy Horvátország uralkodik Magyarországon felett. Közösségben élünk Magyarországgal; és ha ez igaz, akkor, akkor valóban nem tudom, mi-féle megsértése az a kiegyezésnek, ha ezt a közösséget külső jellel kifejezik, miután tényelv fennáll. Erre való az általános érvényű elvek szerint a magyar zászló kitűzése a közös hivatalok épületeire. Ezért nem válaszolhatok mást az interpelláló urnak, mint, hogy én a magam nézete szerint a kiegyezés semmiféle megsértését nem látom a magyar zászló kitűzésében s ezért nincs okom a közbelépésre. (Zsivó jöbbsel.)

Megyei gazdálkodás.

Nagyküküllő-Szentagóti járás.

(Az „Ellenzék“ tudósítása.)

(Vége.)

És miután nincs kizárva azon eset sem, hogy az elsőbbségi részvényeket a törvényes formalitások szigorú megtartásával a községek által szelid megpuhítás útján is jégyeztetik: saját ekziszenziájukról való gondoskodás, ha a reájuk eső haszon vagy veszteség eshetőségeit mérlegelik. Mert az engedélyes utóvégre semmit sem kockáztat, a közutalap 5220 frtot takarít meg évenként, a törzsrészvényes községek ordók nagy jövedelméből — a törlesztési kölcsönt — előre láthatólag a szász egyetemnek fennakadás nélkül törleszthetik, a törvényhatóság a maga egészében sem a nyereség, sem a vállalat prosperálása sem csödbé jutása által anyagiilag nincs érdekelve legfőkébb moraliter; a szász egyetem jó tüzletet csinál, mennyiben biztosan helyezi el a pénzt: de az egyes községek nagyon is érdekeltve vannak; az ök zsebközlő s biztosítása mellett építenek vasutat, kenyér kereseti jövedelmükben évenként megkövetik 5220 frt, ha az tüzlet jól menyen egy krajczár haszon osztalékban nem részesülnek, ha a számadási mérleg veszteséggel záródik azt nekik kell kiegyenlíteni, ha — a mi nincs kizárva — a 360000 frt az építkezésekben örökre elvész — a községeknek 50 év alatt vissza kell fizetni a kamatok kamataival együtt — nagyon természetes, ha az érdekel honpolgárok — miután a megyei pótdadók füzött gazdálkodás sok mindenre figyelmeztette őket — keresik a világosságot hogy lassák és tudják, — miért történik mindez.

Az emberek itt lépnek a találkozások sejtések, gyanusítások labirintjába, a mi egyike a legveszélyesebb kényszerhelyzetnek, hol lakást veszen a bizalmatlanság, — a törvényes rendbe vetett hit megrendül, a tisztviselőket környező nimbus szétoszlik a tekintély sárba hull és így tovább. Alig van valami veszélyesebb, mint az érdekel honpolgárok ily kényszerhelyzete.

Ezen ezt én is — érezzük mindnyájan, ennek tudásával, de minden élesség és sértés nélkül találgatom, miért történnek mind azok? keresem a motívumokat, melyek a semmiféle közérdeket, kereskedést, ipart, gazdaságot elő nem mozdítót sőt a megyei lakosságra hátrányos Segesvár szentagóthai keskeny vágányu vasut kiépítését követelik. E matívumok feltalálása biztos irányt jelöl ki Nagy-küküllő megye geográfiai fekvésének, mely etnográfiai viszonyainak, eddig törekvési és fejtsi elveink a 298—16961—893 szám alatti szabályrendeletek kombinatív egybevetése.

Mint tudva van, Nagy-küküllő megye a régi szász föld és a volt Felső-Fehérmegye községeiből lett kikerekítve. Lakói vegyesen magyarok, szászok és oláhok; legkevesebben a magyarok, ezek is szétszórtnak, a nagy földbirtokok tulajdonosai; legtöbben az oláhok legkevesebb földbirtokkal képviselve; közép-helyen a szászok gazdag városakkal, az ök kezében az ipar, kereskedelem, falvakban szorgalmas a jóllétnek örvendő gazdálkodók. A magyar legkultiváltabb, leggazdagabb része a szászföldből idecsatolt Nagy-küküllő mente Segesvártól Nagy-Selykig, közvetlen folytonosságban Nagy-Szebenig és a Nagy-Szebentől kezdődő Hortobágy völgyének Vértől kezdve ide bekelezett része fel Segesvárig. E két határvölgy közé van bekeelve, háromszög alakulag, csússzásgéval a Hortobágy völgybe nyulva, egy darab kompakt rész a volt Felső-Fehérmegyéből. E csússzásgé foglajla el Bükös, mint egyedül magyar jellegű község, ezen vonul át a megyes-szentagóthai nagy forgalmu út, mely a Küküllő völgyét egyenes vonalban összeköti a Hortobágy völgyével. Itt Szentagóth mezőváros rohamos lépésekben emelkedik vagonban, intelligenciában, befolyásban, nyert járásbírságot, szolgabírói hivatal, kilátásba van helyezve az adóhivatal, csendőrség, finánczai vannak, gőzmalmok, bór- és szalmagyára; évi forgalma megközelíti a milliót. Ebbe a kedvező helyzetbe csak a megyék kikerítése után jutott; látszólag szakított az ultra konservatív szász tradíciókkal, s ezáltal megnyerte a magas miniszterium magas pártfogását, nem volt s nincs oly kéreése, mely el lenne utasítva, magasabb vásárvárat szedhet, mint a többi vásáros-helyek, hogy a baromvásártérre, a vásáros közönség zsebéből czéduláhatat építessék; saját előnyére sikerül kiegyenlíteni általa inszenzorított konfliktusokat (p. o. a mult évben a deczemberi beszentetett vásár megtartását) melyek a vidéki távoli kereskedők rovására nagy hasznót hajtának; eredményül működik, hogy a vidéki községek rokkant alapjának bevadásával a város körházal legyen ellátva, s így a vidék megyei és járási körházal tartson fenn, saját hátrányára. Az egykori Nagy-Sinkszék igénytelen község nem is álmódta, hogy ily rövid idő alatt messze tulszárnyalja a szék anyavárosát, Nagy-Sinket, hogy a töle 9 kilométer távolságra fekvő, hozzá hasonló, kedvező viszonyok és emporiummal bíró, magyarjellegű, Felső-Fehérmegyéből kiszakított Bükösről a szolgabírságot, járásbírságot, körörost ki-

és magához beköltöztethesse, hogy a gyűlölt honvédséget kebeléből kikérlemezhesse. És ez annyival érthetlenebb, mert a legközelebbi időig Bükös adta a vármegyének az alispánokat, kárindási hivatalnokokat; követválasztási jogosultjainak számával döntő befolyást gyakorolt, s daczára mindezeknek, a község előnyére semmit sem tudtak megmenteni; kulturális, szellemi, értelmi, vagyoni fejlődésnek biztosítására új alapokat nem tehettek le, ugyannyira, hogy a magyarság e téren a törvényhatóság körén kívül volt kénytelen keresni a pártfogókat, segítséget, oltalmat, mert a mit társadalmitag, vagy államsegélyvel saját nemzeti aspirációinak megfelelőleg nagy nehezen megalkothatott, folytonosan titkos, vagy nyilvános megtámadásoknak volt cseblábjára, és ma is az. Elég legyen a sor közül felemlíteni az áll. iskolát és a két országos vásárt.

Nyílt titok az a társadalmi működés és manőver, mely azt igyekszik bebizonyítani, hogy az állami iskola helye — mely létezését a törvényhatóság körén kívül levő tényezőknél köszönheti — Szentagóthra, oda kell beköltöztetni: az országos vásárt pedig éppen hátrányos, be kell szüntetni. Elhallgatva, hogy az idegen ajku nemzetiségek mily álláspontot foglalnak el az ezen bezárt helyen megnyilatkozó magyar nemzeti szellem megnyilatkozásával, nemzeti ünnepek megtartásával, az „Emke“ csöndes és zajtalan működésével, szávoa a magyar társadalom életjelenségeivel szemben legyen szabad egy jellemző esetet beszélnem el, mely ez előtt csak nem két évtizeddel előre jelezte a fejlődési irányt s melyet soha nem tudok felejteni. A vármegyék kikerekítése után Szent-Agóthán nagy nemzeti — akkor n. n. testvériesítési — ünnepély volt. Tömegesen jelentek meg az egyvőle csatolt szász-zsekek képviselői. Ez ünnepélyen történt, hogy a Küküllő-völgyi deputáció vezér szónoka egy nagy körbe a Küküllő-menti és Hortobágy-völgyi bort töltött; lelkesült szavakban ecsetelte, hogy a szász egységnek csupán a bükösői posványok állanak utjában, provansyóhól felszálló miazmák fertőztetik meg a levegőt, felhívja a jelenlévőket a posványok betöltésére s az elhatározásuk megpecsételése mindnyájan igrának e körből annak jeléül, hogy miképpen abban a Küküllő-menti és Hortobágy-menti bor összefolyt és egygyé lett, azon képpen ök is egygyek legyenek és valamiképpen abban a körben szász földön, szász kéz által termelt tisztá bor van, hasonlatosképpen ök is tisztán maradjanak minde idegen elemtől. És az a fejlődési irány, eszme, mely ez ünnepély alkalmával proklamálva lett hatalmába kerített minden tényezőit távol tartott magától, vagy a maga hasznára fordított minden rajta kívül létező elemet, magyarul, oláholt egyförmű, törvényhatóságot úgy mint az egyes községek, minden, de minden, a törvényes formalitások szigorú megtartásával az eszme szolgálatába szöködött.

Ne tessék sovínizmusnak tekinteni, ha a magyaroknak e fejlődési irányval szemben jogos és alapos kifogásaik voltak és vannak, abban magukra nézve sok sérelmes, hátrányos dolgot ismernek fel, nem azért, hogy azok csak egy izolált, ekskluszív szász kultúra, intenciók, aspirációk szolgálatában állanak s azokat mozdítják elő; hanem azért, hogy mind ez, az önkével egyenlő jogosultság magyar kultúra, intenciók, aspirációk háttérbe szorításával, elő gyökereinek kiszaggatásával, hajtásainak letördelésével van szoros kapcsolatban, pedig az lenne az egészséges irány, ha mind a kettő egyforma ápolás, gondozás, öntözgetés mellett fejthetné ki benső életerejét. Az egyiknek rendelkezése alá bocsátják, mesterségesen oda terelik a létfenntartás minden elemét, a másiktól ugyan ezeket nem csak megvonják, hanem azt is elveszik, mit e célra megtakaríthatna.

Éppen erre nyújt alkalmat a többek között a h. é. vasutakra vonatkozó fenti szabályrendelet. Ez kimondja ugyan, hogy első sorban a segesvár-szentagóthai h. é. vasut építi ki s aztán következik a megyes-szentagóthai. Az előzmények után itélve köve hiszszék ezt. A bükösői posványok nem elég biztosak, az abból felszálló miazmak megmérgezik a szász aspirációkat, Már is zörög a levél, folynak a tárgyalások, nem hivatalos alakban ugyan, hanem csak úgy bizalmasan, hogy a Hortobágy völgyén Szent-Agótháról le egész N-Szebenig építsek ki a segesvári vonalat, az előmunkálatok megtételére Szent-Agóthára ad 2000 frtot, N-Szeben 1000-ot. Ez esetben Segesvártól le N-Szebenig, innen fel Segesvárig bekerített területen, más alakban és más méretekben alatt valósulni fog a szász Markt növényiség, — a szászok régi, — fantasztikus álma.

És ez a valósulás nagyon is kézzel fogható. Ama szabályrendelet végrehajtása tárgyában tett intézkedés következtében a szász egyetem az alispán követségével 490,000 forinttal járul a vasut építéséhez; nagy valószínűséggel a 9 érdekel község is onnan veszi fel a 110,000 frtot s így az egész 600,000 frt építési költséget a szász egyetem hordozza. Az tüzlet az universztásra nézve nagyon, de nagyon jó és előnyös. nem csak azért, hogy az 5 százalékos vasuti pótdadó által az biztosítva van, hanem főként azért, mert ötven esztendőre elérték azt, a mit a bezirkor vi-

lágban csak kevés ideig élveztek t. i. adózzanak a magyarok az egyetem pénzarába, a nélkül, hogy annak jótéteményeire, segélyére re-flektálhassanak.

Ennek az öt százalékos vasuti pótdadónak ez a tulajdonképpeni értelme és jelentősége.

Tudjuk, hogy az universztás tisztán és kizárólag szász nemzetiségi érdeket kultivál, saját fiai számára, minden más honpolgár kizárásával sok egyházi, iskolai, kulturális, gazdasági intézményeket létesít, templomokat, iskolákat paplakokat épít, a papokat tanítókat, minden hivatalnokait gazdagon honorálja. Azt is tudjuk, hogy régebben, mikor a költséges építkezési beruházásokat tette az egyházi és politikai község szerves egységet képezett s mint ilyen hordozta a beruházásokra, építkezésekre fordított pénz törlesztését. Ebből az universztás és a vele kapcsolatban levő községek között egy egészséges életképes működés fejlődött ki, hasonló a szív és tüdő közreműködésével eszközölt vérkeringéshez és test tápláláshoz, mely a maga fizikai határát át nem lépte. Az alkotmányos rendszer különbséget tett az egyházi és politikai község között a kettőt elválasztotta egymástól, különböző munkatérre utalta.

Mint egyházi község az universztás kötelekben maradt ennek intencióival régi programjával, mint politikai község a törvényhatóság alá került távolabb vont munkakörrel, más berendezéssel. Ugye de Hanz Mithel akár presbitens, akár képviselőtestületi tag ugyan azon fölvel gondolkodik, ugyan azon szívvel érez, itt is, ott is saját érdekeit képviseli, azt érvényesíti, a mit mindnyájan jól ismerünk és a mely maga mellett más érdekek érvényesítését csak kényszerből enged meg. Ne tessék kinevetni, ha azt mondom, hogy az a szász érdekel olyan valami, a mi az abszolutizmus alatt épen oly zavartalanul és teljes megnyugvásra találja meg a maga kielégítési módozatait, mint az alkotmányos kormányzat oltalma alatt, csak hogy áldozatot követel s az áldozatok mi vagyunk „magyarok”. Így egyesül ellenünk a szász prudencia és az oláh ábrándozás — nem csoda! mindkettőnek metropolita Nagy-Szeben. Reméljük, hogy a törvényhozás a Segesvár-szentagóthai h. é. vasut kiépítését, mint a megyei gazdálkodás egy érthetetlen, s épen ezért féltelmes specialistát nem engedélyezi.

Az aratás.

Budapest, jul. 17.

A napok óta tartó rekkenő hőséget végre tegnap és az éjjel nagyon jótékony eső váltotta fel. Helyenkint ugyan nagyobbt zivarttal záporos és jégeső is volt, de biz az a gabonában mivel többnyire learaták az öszt, alig okozott már kárt. A jó kis eső, a mely néhol már elkésve is jött egyes növényre, általában véve üdítőleg hatott a vegetációra. Sajnos, a hetek óta tartó szárazság és tropikus hőség következtében az árpa és zab egyrésze időelőtt került kasza alá és így a mag nem mindenütt tökéletes jó; a kukorica helyenkint oly annyira visszamaradt fejlődésében, hogy a gazdák aggodva tekintenek sorsa elé.

A burgonyának is kijutott a roppant nagy hőség és szárazságból, ez is számos helyen gyenge és silány, levele és indája elfonnyadt. A répa, a mely különben sem állott jól, szintén sokat szenvedett, egyáltalában azt lehet konstatalnunk, hogy a fejlődés közepén álló növények a mult évhez hasonló természet csak ritka helyen fognak adni igen jó lesz az eredmény, ha pl. az alföldi részenkelérmést nyer a gazdálkodóknak.

Nagy aggodalmat okoz a gazdák körében a takarmánytermés rosszult sikerült; egyes helyeken már anyaszezá is kevés termett, s annak egy részét az eső is elpaksolta, mig most a sarjatermés többnyire balut ütött ki, a legtöbb helyen a jószágot rá bocsátották a rétekre, mert a legelők már hónapok óta kopáron állanak.

A tarlólegető is kevésbé jó, mint más években s a hol a póttakarmányt vetnek is bele, alig van remény a nagy szárazsággal mellet, a vetett mag jó kikelésére. A tegnapihoz hasonló, de országos esőre volna szükségünk, hogy a takarmánnyal járó mizériáktól megszabadulhassunk. Már most drága a takarmány, de milyen lesz majd, — a jószág ára s ez nagy kár az országga nézve, mert a kivitelre jutó állatok sokkal alacsonyabb áron értékesülnek, mint értékesültek akkor, a mikor a takarmánykérdés nem okozott a gazdának fejtörést.

Az aratásról befutott részletes tudósításokból kiválglik, — hogy a buza minőség tekintetében vidékről vidékre, vármegyéről vármegyére tulnyomó részben igen jó s néhol kiváló; ha a mennyiség is oly megelégedést hozott volna létre, mint a hogy ez a minőségből folyólag létrejött, akkor Magyarországon az ősi buza termés eddig soha el nem ért magasságra emelkedett volna.

A roppant sok előmi csapás és hesszeni legyek azonban a természet országos átlagban közepesre nyomták s ez által a buza ered-

(Folytatása köv.)

Kolozsvárt, 1894.

szathassuk, ma délelőtt felkereste Brandt József egyetemi rektor s megkérdezte, mennyi igaz a Tribuna című közleményéből. A rektor munkájunknak azt felelte, hogy az egész elemény nem igaz. Ehhez úgy hiszik, egyéb kommentár nem kell.

Miniszter-járás. Hieronymi Károly belügyminiszter holnap reggel 5 óra 55 perczre érkezik meg a kolozsvári indóházhoz. Minisztert a vasútnál testileg fogadják, ésbe öltöztet városi hatóság, élén A. L. Géza polgármesterrel. — A vármegye tisztikara is meg fog jelenni Gyarmathy Alispán vezetésével, ki a Karlsbád-i főispánt helyettesíti.

E szerint a város nevében Albach, a vármegye nevében Gyarmathy Alispán beszédet mond, melyben a miniszternek üdvözlő beszédet a miniszternek, mire a kegyelmes ur minden valószínűség szerint válaszolni fog. A ceremónia után 8 óra negyven perczkor folytatja a miniszter Kolozs felé, a hol választások beszámolót fog tartani.

E beszámolóban a mint mondják benne a belügyminiszter ur nemzeti-ségi politikájának programja, a mi — ha igaz — mindenesetre üdítőleg hat a kanikulai melegben elnyert politikai közéletre. A miniszter Kolozsvárról is többen kísérik el Kolozsra, a kik érthető kíváncsiság vezet meghallgatni a kegyelmes ur nemzeti-ségi nyilatkozatait.

Felhívás a Kárpát-egyeleti lakozókhoz. Az K. K. E. kolozsmegyei osztály felkéri az egyleti tagokat, hogy Hieronymi m. kir. belügyminiszter ur fogadására, a ki e hó 19-én csütörtökön reggeli 5 óra 55 perczkor érkezik Kolozsvárra, a vasúti pályaudvaron minél többen jelenjenek meg. A miniszter ur egyesületünk iránt robusztusvonal viseltetik és ennek többször is utat jelöl illő tehát, hogy midőn körülmények között mi is tisztelői sorába álljunk. Gyülekezés egyleti jelvény alatt a pályaudvaron. A lakosság nevében dr. Szádeczky s elnök.

Színház. A nyári színházban tegnap premiere volt. A színpad szerint a németi színház egy műsordarabja került bemutatásra, „Baba” cím alatt. Ezt a bohózatot Szécsi Ferencz írta, illetőleg kompiliálta meglehetősen kevés inventióval. Van ugyan a darabban pár helyzet, a mely elég mulatós, de egyáltalán nem lehet valami zseniálisan készült helyzetnek nevezni. Hibája azonban ennek is az, hogy az író hosszú lére essett, illetőleg ugyanazon ötletet az unalmaságig variálja. Irodalmi értékről szó sincs, de mint nyári bolondság, betölt egy estét. Ennyi az mindössze, mit a „Baba”-ról megjegyezni kívántunk. A darabba különben Ujházi Ede öntött lelket. Az ő pompás humora feleltette az ürességet, mely a darabban gazdagon dominál. A többi szereplők is megtették a túlluk felhőt, de a semmiből semmit se csinálhattak.

Színházi műsor. Holnap tartja nagy művészünk Ujházi Ede bucsufölptét és jutalomjátékát. Színe körül: „Egy párisi regény” melyben Chwiel báró a művészek egyik világhírű alakítása. Pénteken Vendrei kedvelt komikusunknak neje lép fel mint vendég az „Uff király” operettben, melyben Laulát énekl. Vendreinét (Kőszeghy Jenny) igen jó hírnév előzi meg, hanjáját nagyon dicserik. Szombaton K. Szeremi Gellának társulatunk kedves drámai szendéjének lesz a jutalomjátéka, mely alkalommal egy állunk már rég nem adott dráma körül színe: Howard Katalin vagy Korona és vérad. Ajánljuk a közönség meleg figyelmébe.

Hangverseny. Nagy Gábor „Központi” étertermében ma este érdekes hangverseny lesz. A hangversenyt Schreier S. hírnév hűgédi és flageollt művész, a bécsi zeneakadémia tagja rendezi. Belépti díj nincs, az érdekes műsor fél 8 órakor kezdődik. Schreier és négytagú kísérete a következő darabokat adja elő: 1. Concert dans, La Moe variations brillant Flageolet, Schreier-től. 2. A hegedű imája Schreier-től. 3. Cello solo, Románex Popper Dávidtól. 4. Velencei karnevált. Ernstől. 5. Magyar ábránd. Zádányi Imrétől. 6. Az erdő susogása Schreier-től. 7. Nemzeti egyveleg. 8. Takaró egyveleg.

Rossz gyümölcs. Divat a kapusi kofáknál, hogy idő előtt erővel érelt és fűlesztett gyümölccsel árasztják el a piacot, a mi éppen olyan rossz és ártalmas az egészségre, mint a milyen jó és egészséges a jól fejlett gyümölcs. A mostani piac, fájdalom, a legrosszabb gyümölccsel van elárasztva. Korán leszdedt körték hulladék kajszinabarnák, rothadó cseresznye s több ehhez hasonló mesterségesen érelt izetlenegészségtelen gyümölcsöt árulnak minden utca sarkon. A hatóság pedig nézi és tűri a közegészségügy ellen intézet merénylőket. Am de mi kötelességünkben kifolyólag figyelmeztetjük a közönséget, hogy tartozkodjék az ilyen gyümölcsök használatától, — a hatóságot pedig arra kérjük, hogy végezzen egy kis razzait a kofák közt és a fejletlen, egészségtelen gyümölcsöktől tisztítsa meg a piacot.

Az Erdélyrészi Falkavadász-Társulat f. hó 24-én délután fél 7 órakor

választmányi gyűlést tart, melyre a t. ez. választmányi tag urakat van szerencsém meghívni. Kolozsvár, júl. 17. 1894. Elnöki megbízásból: Br. Wesselényi Béla, falkavadász.

Halálozás. Kolozsról írják az „Ellenzék”-nek, hogy Pethő András Kolozs rend. tanácsos város volt polgármestere tegnap délelőtt 81 éves korában elhunyt.

Déva új bírása. Déva város képviselőtestülete Hollaky Arthur alispán elnöklet alatt a városbírójává egyhangulag Balázs Lőrincz volt állami tanítóképzői igazgatót választotta meg, Aljegyző szavazattöbbséggel Rignáth Béla lett.

Lipót herceg a Feszty-körképén. Lipót bajor herceg Bpsten megtekintette a „Magyarok bejövetele”-t is. József főherceg hadsegéde, Himmel aloredez kalauzolta őt és magyarázta neki a képnek történelmi kifejezését. A herceg főképp az égő földvárban és a levegő erejében gyönyörködött. Ez oly hű, — mondotta, — hogy ez nehezebb a valóság története, hanem a történet valósága is. A művészt is óhajtottalátni, de az most egy újabb magyar történelmi képhez gyűjtj adatokat a bécsi régiségárban.

A német császár Baranyában. Udvari körök megerősítik a Kölnische Zeitung ama jelentését, hogy Vilmos császár az idén is meghívta Albrecht főherceget a bélyei erdőkben szept. hó első napjaiban tartandó szarvas-vadászatra és hogy a császár a meghívást elfogadta.

Rossi, a szerencsés lottójátékos. Ernste Rossi a híres olasztragikus színész csak a minap mint Ibsen Plagiosipossa beszélgetett magáról az egész világ sajtójában. E szereplésével azonban nem volt azonban akkora szerencséje, mint a kis lutrin. Két évvel ezelőtt 36,000 lírával dézsámlát meg a jeles színész az olasz lottókinestárt, s kevésbe mult, hogy még többet nem nyert. Most quaternót akart megtenni, de a lutris figyelmeztette, hogy a 19-est, a bediktált számok negyedikét már háromszor kihúzták s így vajmi csekély annak a valószínűsége, hogy negyedszer is kijöjjön. Legutóbb pedig megint egy quaternóra rakott számonként 20 lírát, a mi egész népesödületet okozott a firenzei Vai Nazionale, a hol a szerencsés jött-köst feltűnő páthosszal szavaló hangjáról felismerték.

A szibériai bányákban. Abukov Viktor, ki nemrég tért vissza Szibériából, Newenstleban, az aknáknak töltött életéről a következő érdekes adatokat adja: Eliteltetése után néhány évet töltött azirkutskij feyházban. Onnan Jakutakba, 909 métfölddel tovább északra vittek, hol a bányák vannak. A foglyoknak, kik között néhány gyenge asszony is volt, az utat gyalog kellett megtenniük. Azokat, kik tovább menni nem tudtak, korbáccsal elverték. Végre elérték a bányákat, hol Abukov 15 évet töltött a nélkül, hogy csak egyszer is látna volna Istennek szép kék eget. Egy politikai száműzöttnek, ha bányamunkára van is elítélve, szabad a faluban lakni, s naponként szállhat le a bányába. De a köztörvények alapján elítelt fogolyoknak nem engedik meg, hogy a szabad ég alá jöjjen.

Dívtos dajkák. A francziák azzal is tündetnek legújabbban orosz-barátságuk mellett, hogy orosz dajkákat fogadnak a csecsemőkhoz. A benszülött dadák, kiknek egyenruhája a hosszú kabát és szalagos főkötő, félig elkeseredve, félig bámulya nézik az új fajta nevelőket, kikre az előkelő familiák a hazafiság fejlesztését bízták. Az orosz dajkák nemzeti öltözetben járnak: egy széles, — piros szoknya piros derékkel s minél több aranyos csífrassággal. Hajukból nem hiányzik az ék, melyben sok al-kő ragyog. A katonák közt nagy feltűnést keltettek. Az orosz nők sokkal használhatóbbak mint a francziák és a párisiak csak azt sajnálják, hogy oly messziről kell őket hoztatni.

Éhenhalt asszony. Ungvárról írja levelezőnk, hogy Petrice Vazulné június hó 28-án eltűnt vorosói lakásáról. E hó 8-án férje, a ki eltűnése óta mitem hallott felőle, az endőben „holtan, arezeval a földre borulva találta. Az orvosrendőri boncolás kiderítette, hogy a szerencsétlen asszony éhenhalt meg. Az asszony agyagyulásában szenvedett s mint ilyen az erdőben barangolt, a nélkül, hogy a táplálkozásra gondolni képes lett volna.

A jeruzsálemi zárándoklat vége felé jár s immár nagy seregekben sienek az igazhírvők haza felé. Djeddában eddig 40,000 ember szállott hajóra s több mint háromszor annyi azoknak al száma, a kik a szárazföldön tettek meg az utat a szent városba. Az egészségi viszonyok az idén jók voltak, míg tavaly több ezren estek áldozatul a kolerának. Mielőtt a szuezi csatornába bebozsátának a hajókat, mindgyeiket három napi vesztetgár alá vetik az idén is.

Bátor borbély. A borbélyok méltó büszkövel tekinthetnek egy madridi kollégájukra, aki olyan dolgot cselekedett, a milyt még borbély nem produkált. A madridi állatkertben ugyanis a spanyol főváros egyik legismertebb Figarója bemászott egy ott állomazó szelídítő oroszánketrecébe s egyenesen a szelídítőhöz ment, aki egy széket ült oroszánai mellett. A borbély kezében habos tányér volt, lelkében pedig semmiféle félelem, mert dacára az oroszának bizalmatlankodó mozgásának megállt szelídítő előtt egy fodorítóhoz illő tiszteletteljes meg-

hajlás után beszapponozta az arcát és meborotvátta. Hiába való volt fenekvadak minden ravaszága és ide-oda ugrázása, a bravuros műtét sikerült s a szelídítő kifogástalanul meborotvált arecal folytatta mutatványait.

Az orosz törörörököz esküvéje. Szent-Pétervárról táviratozzák, hogy előkelő e főleg udvari körökben már bizonyos idő óta élénk feltűnést kelt az orosz nagyherceg törörörökös Alie hesseni hercegnővel való menyegzőjének folytonos elhalasztása. E fejedelmi házasság máris is volt tűzve, azonban egyszerűen 1892. évi január havára halasztották. — Számos verző kering az esküvő elhalasztásáról, egyik hír szerint a halogató a hercegnő áttérése miatt késik.

Az orosz császár udvari papját, Jarisseyt küldte először a hercegnőhez, de csakhamar visszahívták és egy alantasabb papot küldtek helyébe, ki a tanítást sokkal sikeresebben végezte, mint elődje. Az áttérési ceremónia alkalmával érdekes epizód játszódott le. Az áttérés folyamán egy okiratot nyújtottak a hercegnő el (melyben az orthodox hit különböző pontjai és egyéb fogadalmak voltak tételenként felsorolva, Alie hercegnő azonban figyelmen kívül hagyta, keresztül húzta az okmányt és egyszerűen aláírta: elfogadom az orosz orthodox hitvallást.

Zeitung kontra Dowe. A híres reklámszabó, aki annak idején híres ember lett, mert Rómából Párisig ládában utazott, most Dowe kollégájával konkurrál. Olau. páncélzetet talált fel, amelyet a puskagolyó nem szakít át A szövetet a kókuszdió-héj rostjából szövő és olyan erős, hogy a 22 kalibert puskagolyó is megakad benne. Zeitung Filadelfiában a Bijou-színházban mutatva be találmányát, amelyről azt írják az ottani lapok, hogy sokkal jobb, mint a Doweé.

A szivar történetéhez. A szivarozás a legvalószínűbb s legelterjedtebb nézet szerint Németországban csak a 18. században lett divatos. — Először (1796-ban) Hamburgban szivaroztak; az ott megfordult francia katonáktól tanulták. Franciaországban a szivarozást csak a Spanyolországból visszatérő katonák tették szokásossá. A következő lap állításának bizonyítására a következő esetet közli Anger Hippolyte színész iratából: „Párisba Orleanson keresztül utaztunk vissza. Utközben azamos Spanyolországban volt tisztelet találkoztunk, kik nagy búszkén tartottak szájukban szivart. Új szokás ez, mely azonban rövid idő alatt igen gyorsan elterjedt.”

Színházi specialitások Amerikában. A németek feltalálták a hűsvivatot, az idővel fukarkodó yankek lefőzték őket színelőadás extraktumok-kal. A new-yorki „Terrace garde színházban” ugyanis Shakespeare adja, de egy estén valamennyit, összevonva. Hamlet tíz percz alatt esodás hatást ér el, de nem marad mögötte Lear király sem, melyhez pláne csak nyolcz percz szükséges. III. Richard királlyal három percz alatt végeznek, de már Romeót és Juliát nem tudják tizenkét percznél kevesebb idő alatt elintézni. Az amerikaiaknak annyira tetszik ez a Shakespeare-ciklus, hogy az élelmes színgazgató legközelebb egy hasonló Ibsen-ciklust szándékozik előadatni. Nem kevésbé érdekes találmanya Amerikának a női színház-agens. Az első e nemű hivatalt miss Marbury viseli, aki jelenleg Párisban időzik hogy megnyerje a legkiválóbb művészeket és művésznőket egy amerikai vendégzereplésre. Agens miss meg fogja látogatni az összes európai fővárosokat, hogy személyes megjelenésének varázssával szerezzon pártfogókat kétes kimenetű missziójához.

Egy bécsi bankár szokása. A bécsi tőzsdén tegnap délután az a hír volt elterjedve, hogy B—m, a Helzersdorferstrassén etablizott bankár félmilliónyi kététeket elsiikkasztásával megszökött.

Párbaj az egész tisztikar előtt. Minszen sajtásdosa párbaj folyt le e hó 4-én a kufai ezred két tisztje: Unizki és Tawlowsk hadnagyok közt. A pisztolypárbaj az ezred egész tisztikara előtt folyt le és fényképet is vettek le róla. A párbajra okot az adott, hogy az ezred ünnepe, június 18-án Tawlowsk vonakodott az egyik pohárköszöntő után bajtársaival koccintani. Unizki ezért felemlt ököllel kérdőre vonta. A tisztiek másnap kiakartak bekülni, de a többiek jelentést tettek róla a tiszti becsületbíróságnak, mely kimondotta, hogy az illetőknek pisztolypárbajt kell vívniök 15 lépés távolságról. Az első golyóváltásnál egyik sem talált. Erre esőkkentették a távolságot; a másik golyóváltásnál Tawlowsk súlyos sebet kapott.

Orsz. igazságszolgáltatás.

A mult özszelet Kligenberg kormányzó parancsára mintegy 300 ember került vizsgálati fogságba a krozei zavargások miatt, a melyek az orosz igazságszolgáltatás hallatlan visszaéléseire vetettek szomorú világot s a császár személyes közbelépést idézték elő. Akkoriban kiszivárgott hírek szerint egy magyarországi orosz kormányhivatalnok rejtélyes öngyilkossága is ez esettől állott volna összefüggésben. Mint a „Dzienniki Poznanski” írja, nem rég a hét hónap óta letartóztatott sorsában fordulat állott be. A sawlii, rosienyi és tauroggeni börtönökben fogva tartott 300 ember, ugy látszik, nagyrészt egész ártatlanul szenvedett a mult évi nov. 23. óta, mert a törvényes eljárást mindeddig nem indították meg ellenük s most minden

jel arra mutat, hogy a legdurvább önkénykedéssel megindított eljárásért a felelős kormányközegek, az ügynek legfelső helyen törént tudomásulvétele után, annak reájuk nézve föltette kompromitáló következményeitől valahogyan szabrdulni óhajtanának. Erre mutat legalább az, hogy a mult hó 25-én Sawliban letartóztatott 18 vádlottat azon ürügygel, hogy Kownoba szállíják őket a törvényssék elé, még mielőtt oda érkezték Kligenberg kormányzó parancsára szabadon bocsátották. Ezzel azonban a hét hónapon át megkínzottak még nem nyertek elégtételt. Mint a nevezett lap írja, a szabadon bocsátottak most teljes joggal kártérítési keresetet indithatának a kormányzó ellen, a ki e törvénysszéki ítélet nélküli szabadon bocsátással elismerte, hogy igazságtalanul kerültek fogságba. Ezzel kapcsolatban kéri az idézett Lengyel újság, mi történik a Rasienyben és Tauroggenben snylódó többi rabbal a kiknek sorsa még ismeretlen? A krozei eset alkalmával, mint eddig kiderült, 8 embert öltek meg, 40-et sebesítettek meg súlyosan és 11-et a kormányzó parancsára nyilvánosan megkörbocsoltak, nem szólván a vérleázító embertelenségről, a melyet a kormányzótól a zavargás elfojtására kirendelt közikok a helység női közül 36 ellen elkövettek.

A pápa állapota. A Kölnische Zeitung római levelezője a Vatikánban otthonos papoktól úgy értesül a pápa egészsége felől, hogy a pápa magas kora folytán egyre gyengébb lesz, lábai a szolgálatot megtagadták úgy hogy a minapi átköltözés alkalmával a vatikáni kert kaszínójába úgy kellett őt vinni; lehet, hogy a pápa visszanyeri erőit, de az utóbbi napokban különös aggodalmat keltett az a körülmény, hogy gyomra nem akart működni, minek folytán a pápa a táplálékát naponta három adag huslevsere szorították.

A konstantinápolyi földrengés hó alkalmat nyújtott emberbaráti tettek véghezvitelére. Tudósítónk első sorban a véletlenül ott tartózkodó nagykövetség bárd Calice-t említi, a ki rögtön megnyitatta a nagykövetség parkját a közönség számára. Mintegy száz család vette igénybe az engedélyt s nagy halálkodások közepette vonult be minden ingójával egyetemben a kertbe, a mely rövid idő alatt eredeti képet mutatott póznákra és ágakra feszített lepedő sátraival. Nagy elismerést érdemel Egger az osztrák Liyod kapitánya is, a ki az Amfitrité gőzöst rögtön a közönség rendelkezésére bocsátotta, a melyet szintén vagy száz család vett igénybe. Hasonlóképpen jött el Nelidov orosz nagykövet is a mennyiben ő is megengedte, hogy a csapástól utolért családok a követség kertjében üthessék fel sátraikat. Legeredetibb azonban az a kép, a melyet a „Keleti Correspondenz” megrongált épületek elterülő téren rögtönzött a nyomda-személyzet. A szedő szekrényeket s íróasztalokat sebteben ki rakták a térre s nagyon kevés fennakadással folytatták életrontó munkájukat. Este nagy lámpákat rekviráltak s azok fényénél tüttöket össze éjfel után a lapot. A rögtönzött szerkesztőség és nyomda körül sok esodak zongora szállító ládákból összeállított helyiségekben helyezkedett el s a közeli Verd-színház fantasztikus kuliszából tákoltt össze magának lakhelyet két napra. — Hasonló földrengés 127 év előtt érte Konstantinápolyt.

Az amerikai életből. Közelebb Amerika Texas nevű államában egy négyet elevenen megölték, mert megtámadott becsületében egy fehér asszonyt. Maga az asszony gyújtotta meg a petróleumgyutacsot. A néger oda kiáltott a tömegnek: „Helyet helyt, hadd lássanak az asszonyok is.” Most Louisiában lynchelek meg egy néger leányt, — a ki hűtlen kedvesét meg akarta mérgezni, patkánymérget tett a kávéba s nemcsak őt hanem az egész családot megmérgezte. A család állapotában ugyanis javulás állott be, de a néger leány nem kerülhetett ki sorsát. A rendőrség elfogta s egy ideig őrizte. Mikor azonban Kayvillebe akarta bekísérni, az uton tizenkét alarezos néger támadta meg a leányt és hét kísérőjét. „Te vagy az a mérgekeverő ki a Helmer családot megmérte?” — kérdék a leánytól. — „En vagyok.” — „Téged kerestünk.” Megfogták lova kantáriját és odavezették a legelső fa alá, harkot vetettek a nyakába, a lovat kiuragták alóla s a leány ott csüngött a fán. Egyet-kettőt rángott és — meghalt.

Konstantinápolyi földrengés.

Konstantinápoly, júl. 16.

Mayer-Elbing Oszkár élénk színekkel ecsetelve írja le a földrengés borzalmaait, melyeket a török főváros lakosai az utolsó napokban kiállottak.

Július 11-én délután és az éjjel — írja Elbing — csak két új lökést éreztünk. Csak! ... A lakosság nagy része a kertekben és temetőkhöz táborozott. A Tadm-kert városos sátorbázisra alakult át. A Picedo Campón két nap óta vége a hangversenynek s a színháznak.

Perában és Galatában aránylag csekély a kár, ellenben Stambulban és környékén borzasztó a romlás képe; egész házngy-szögök hevernek romban, mindent maguk alá temetve. Sok helyen munkások dolgoznak, hogy az eltemetett vagonot kiássák. Borzasztó képet nyújt a Tank-bazár, egy kis utca a Kiprili Mehemed pasa mecsetjének közelében. Itt egyetlen egy ház sem maradt épen.

A mi még össze nem omlott, le kell bontani vagy későbbi földrengéseknek esik áldozatul. A 12-én délután beállott rendkívül heves földrengést leirhatatlan rémület követte. Azt hitték itt van a viláé vége. Mindenki az ucszakra rohant s lökőket tördelve, sirva, jajgatva futkároztak összevissza. Én éppen a strassburgi sörcsarnokban voltam, mikor a dübörgés és ropogás által megelőzött földrengés kitört és a helyiségekben az asztalok és poharak sorra borultak, az ott levő vendégek pedig eszeveszetten menekültek az orosz nagykövetség áttelene kertjébe. A boltokat sebtében bezárták s ágybelit, szőnyegeket s meleg ruhaféléket cipeltek ki a házból, hogy ismét éjjeli tanyát üssenek a szabad éj alatt.

Széchenyi basa tűztöltő ritka önfeláldozással folytatja az ásaókat a bazároknak. Eddig 103 halottat huettek ki a romok alól; egy 12 éves fiut, egy altisztet és egy köz embert még élve sikerült kimenteniök.

A siketói pályaudvar közelében egy-negyven méter hosszú és egy fél méter széles és éppolyan mély repedés vonul végig a tengerparton. A mint oda értem, hirtelen újabb földalatti lökést éreztem, mire ropant rémület szállta meg az ott ácsorgó tömeget. Az 1870-ki nagy tűzvész, mely fél Perát elhamvasztotta s több ezer emberéletet ejtett áldozatul, távolról sem keletett ekkora rémület, mint az utóbbi rémnapok katasztrófái. A Széchenyi basa által lakott villa Antigoniban 13-án szintén összeomlott. A katonai őrt a leszakadt párkányzat agyonütötte s három-négy tűzört is súlyosan megsebesített. A gróf kis leánya, Ilona csodásan megmenekült; a család többi tagjait szintén megmentették.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Minisztertanács.

Budapest, júl. 18.

Tegnap rövid ideig tartó minisztertanács volt.

Bulgáriából.

Budapest, júl. 18.

Szófiából jelentik, hogy ott az orosz-barát-párt elhatározta, támogatni fogja Ferdinánd fejedelmet, az Oroszországgal való kibékülésben.

E czélból a szobranje elé törvényjavaslatot terjesztettek, melyben a fejedelem legmesszebb menő kezeszségeket tesz, ha Ferdinánd fejedelem ehhez hozzájárul, már a következő napokban deputát meg Pétrovára, Klement metropolita vezetése alatt, hogy a kibékülést befejezze.

Az anarkisták ellen.

Budapest, júl. 18.

A francia kamarában, mint Párisból jelentik, nagy és heves vita volt az anarkisták fékezése hozott javaslatok tárgyalásánál.

Brisson támadta igen vehemensen a kormányt. A javaslatot ennek dacára mint előre látható, nagy többséggel fogja a kamara elfogadni.

Összeütközés a sztrájkolok közt.

Budapest, júl. 18.

Birminghamból jelentik, hogy ott ma véres összeütközés volt a sztrájkoló munkások és a négerek közt. A négerek ugyanis munkába akartak állani s e miatt megtámadták őket.

Stanley Magyarországon.

Budapest, júl. 18.

Stanley, a híres afrikai utazó, mint Orsováról sürgönyik, teljes inkognitóban Herkules fürdőn tartózkodik.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, 1894. július 19-én. Ujházi Ede bucsufölptével és jutalomjátékával:

Egy párisi regény.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó lapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér.

Cognac képviselő.

Kolozsvár és vidéke részére elsőrangú képviselő keresztek.

Gróf Esterházy Géza féle cognacgyár részvénytársaság

Budapest.

(1—2)

H i r d e t é s e k.

Hirdetmény.

A „Fakereskedő részvénytársaság Kolozsvártt“ üzletének ugynevezett „Ruhaegresi“ részén tulajdoni szándékozván, erre 1894. évi augusztus hó 10-iki déli 12 óra határidővel zárt ajánlati versenytárgyalást rendez.

Kikiáltási ár 35,000 frt.

A kihasználás tartama 10 év.

Ezen tárgyaláson részt venni szándékozók tisztelettel felhívatnak: kellőleg felszerelt zárt ajánlataikat a fenti határidőig a társaság vezérigazgatóságának címezni és ezekhez az ajánlott összegnek 10 (tíz) százalékát bántalpenzül mellékelni.

Valamint a fizetési, úgy az egyéb feltételek is szerződésben állapítottak meg.

Az igazgatóság fenntartja részére a jogot, az ajánlatok között szabadon választhatni.

631. (1—3)

Fakereskedő részvénytársaság Kolozsvártt.

Sz. 322—894.

Kolozsvári közuti vasút igazgatósága.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy kisebb alaku üzleti hirdetések személy-kocsijainkban való kifüggesztés végett bármikor elfogadjunk.

A felülbélyegzett hirdetések igazgatóságunkhoz (Belmagyar-utca 6. sz.) kérjük elküldeni, hol a hirdetési díj — tekintettel a hirdetés térfogatára — fog megállapíthatni.

Kolozsvártt, 1894. július hó 15-én.

632. (1—2)

Az igazgatóság.

H I R D E T É S.

Kolozsvártt, az Orbán-féle kávéház

teljes berendezése,

u. m: 5 teljesen jó karban lévő (3 márvány, 2 fa lapu) billiárd-asztal, több nagy tükör, kisebb és nagyobb márvány lapu asztal, nád-szék, továbbá

egy jó karban levő öntöttvas kioszk

üzletfelhagyás miatt

kedvező áron eladó.

633. (1—1)

Nagy birtokok bérbeadása.

A B á r ó B á n f f y-féle hitbizományokhoz tartozó Bonczhida, Választ, Alsó-Zsuk és Szilágy-Nagyfalusi teljesen felszerelt uradalmak

bérszerződéseinek lejáratí ideje

közeledvén,

ezen uradalmak újra bérbe adatnak.

A feltételek iránt felvilágosítást ad és ajánlatokat elfogad a hitbizományok igazgatósága Választón.

626. (3—3)

Költözködés miatt

kedvező alkalom olesó bevásárlásra!

Poszler és Társa

női- és férfi-divat áruházában

Főter 25.

Kolozsvártt.

Főter 25.

LESZÁLLÍTOTT ÁRUCIKKEK:

Creton és Voál	20 kr.	Nagy szőnyeg	2 frt 30 kr.
Atlas satten	30 „	Olajos paplan	1 „ 80 „
Ször kolme	32 „	Casmir paplan	3 „ — „
Fekete Terno	56 „	Tengerifü Matrác	3 „ — „
Czerna Zephir	23 „	Női és férfi ingek	1 „ — „
Oxford szőttés	19 „	Asztalteritékek	1 „ 40 „
Alföldi vászon	19 „	Napernyő	1 „ 20 „
Chiffon vászon	20 „	Esőernyő selyem	1 „ 60 „
Ruha Parkétok	20 „	Netz függöny	1 „ 18 „
Futó szőnyeg	18 „	Jutta függöny egy pár	1 „ 40 „
Miderek	80 „	Férfi öltöny kelmék	1 „ 20 „
Gallérok	15 „	Női cipők	1 „ 70 „
Kézelők	30 „	Harisnyák	— „ 08 „
Nyakkendők	12 „	Csipek — szallagok	— „ 02 „

Nagy tömeg lepedő-vászonból, 1 vég 14 meter 150 cmtr. széles, tiszta len 6 frt 10 kr.

készpénz fizetés mellett!

585. (7—10)

Kiadó lakás.

A Gyár-utca 2-ik szám alatt

az emelet kiadó.

Kiadó továbbá a földszinten egy 3 vagy 4 szobából álló lakás.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal.

629. (2—2)

JUTÁNYOS ÉS PONTOS MUNKA!

MINDENNEMŰ

BALCON, SIR, LÉPCSŐ ÉS FOLYOSÓ RÁCSOKAT

készít saját vagy feladott tervraj szerint és

minden e szakmába vágó munkát

elvállal

Fekete Sándor

mű- és épület-lakatos,

Kolozsvártt, belmagyar-utca 23. sz.

Gyakorlott szakértelemmel bir pénztár-szobák páncélozásában, titkos záruk, ajtók és vas-szekrények készítésében, melyet első rendű párizsi gyárakban is gyakorlott.

517. (13—20)

A legkitünőbb ásványvizek anyaföldjének a székelyföldnek kincses terméke!

„RÉPÁTI“

legtisztább égvényes gyógy-savanyuvíz,

mely páratlanul szerencsés vegyi összetétele és rendkívül dús, főleg kőült szénsav tartalma folytán, ritkítja pártját a kontinensen.

Első rangu gyógyital

különböző emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomorbetegségeknél, gyuladással, hólyag és hólyagvese bántalmaknál; mely betegségek ellen a „répáti“ ásványvíz használata megbecsülhetetlen értékű és a legmegbízhatóbb menő figyelemre méltó.

Legfelségesebb ízű, legegészségesebb borvíz,

mely tekintetben is a „répáti“ ásványvíz mellett, a forgalomban levő ásványvizek legtöbbjél határozottan elűrpülnek.

A „répáti“ ásványvizet mint ritka természeti kincsét tehát, úgy is mint a belezervezet betegségek ellen legkellősebb, leghatásosabb és egyszerűsített legolcsóbb gyógyító szert, úgy is mint páratlan élvezeti italt (igen jeles orvosi bizonylatok), valamint a gyakorlatból merített magántapasztalatok alapján minden szándékos elfogadással ívának rendes használatára a legmegbízhatóbban — felkeltéssel ajánlhatom.

Mindig friss töltésben kapható Kolozsvártt: Misselbacher, Herczeg Albert, Kónya és Hirschfeld Sándor uraknál, a gyógyszer-tárakban és minden nevezetesebb vendéglőben.

Kiváló tisztelettel

a „répáti“ gyógyforrás kezelője:

GYÖRGY JÓZSEF,

Kérdi-Vásárlóhelyt (Háromszékhelyre.)

5. (45—46)

Alapítottatott 1855-ben.

MÜLLER GYULA

(Keresztény Imre utóda)

kefe- és ecset-gyára,

Kolozsvártt, Jókai-utca (belszén) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat,

melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat fölülmúlják és a melyek több országos és iparkiallításán érdem érkekkel lettek kitüntetve.

A székelyföldi országos kiállításán 1879. évi és a melletti kitüntetés.

A Szolnok-Doboka megyei gazdasági egyet termény, állat és iparkiallításán 1887. évi bronz éremmel lett kitüntetve.

A budapesti országos kiállításán 1886. évi nagy éremmel lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó cikkekben a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.

Elvállalok mindennemű gépkefék javítását avagy újja készítését.

A legjobb romániai sertéből készítek továbbá: parket-fénykeféket, festő- (Steinpencklik), meszelő- és kender-tisztító-, fedőfestő ecseteket,

FODRÁSZ GÖMBKEFÉKET, ruha-, haj- és bársonykeféket, mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből.

15. (29—3)

Kívánatra árjegyzéket azonnal küldök.

CZETZ PÉTER

21 év óta fennálló

első és legnagyobb temetkezési intézete egész Erdélyben Kolozsvártt.

Alólírott van szerencsém a nagyérd. helyi és vidéki közönség szives tudomására juttatni, hogy megboldogult férjem jó hírnevének megörökítése céljából az üzletet sőgorom: KOVÁCS JÓZSEF (kereskedő) felügyelete alatt tovább vezettettem.

Kérem a nagyérd. közönség hosszú éveken át tapasztalt nagybecsű jó indulatát és teljes bizalmát reám is átruházni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel:

634. (1—5)

Özv. Czetz Péterné.

Temetések rendezését ANGALÁTI ANTAL úr eszközli.

„THE GRESHAM“ ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN.

Magyarországi fiók:

Budapest, Ferencz József-tér 5-6., a társaság házában.

Ausztiai fiók:

Bécs, Gisellastrasse 1. sz. alatt, a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. évi június 30-án Frk. 117,550.797.—

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1891.

évi június 30-án 20,725.259.—

Kifizetések biztosítási és járadéki szerződéseinek a visszavásárlások után a társaság fennállása óta (1848.) 249,311.449.—

A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál 61,372.000.—

értékig nyújtattak be ajánlatok, miáltal a társaság fennállása óta benyújtott ajánlatok összértéke 1,728,184.555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díjmentesen szolgálnak Erdély minden nagyobb városában az ügynök urak és az erdélyi vezérügynökség Kolozsvártt, Belzén-utca 5., 7. sz. 7. (52—x)

Még csak augusztus hó 31-ig tartó hatóságilag engedélyezett

V É G E L A D Á S !

Társas cégünk teljes feloszlása (elválás) céljából üzleti ügyeink lebonyolítása annyira sürgőssé váltak, hogy a még mindig dúsan berendezett

VÁSZON-, FEHÉRNEMŰ-, ASZTALNEMŰ-, ÁGYTERITŐ-, POKRÓCZ- és MENYASSZONYI KELENGYE RAKTÁRUNKAT törvényes engedélyezés mellett, kénytelenek vagyunk minden elfogadható potom áron

v é g k i á r u l n i.

Midőn e rendkívüli olesóságot a n. é. közönség becses figyelmébe ajánljuk, kérjük e kedvező alkalmat szűkség beálltával fölhasználni.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

Végül kérjük egyttal t. adósainkat, hogy a nálunk levő tartozásaikat legrövidebb idő alatt, a kellemetlenségek kikerülése végett kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel:

485. (31—x)

GÁMENTZY M. és FÖGEL, KOLÓZSVÁRTT.

Ajánljuk angol módszer szerint kicserzett színbőrből készült

GÉPHAJTÓ SZIJAINKAT,

melyek oly kiváló módon készülvők, hogy mi azokkal mindenütt, a hová csak szállítottunk, a legnagyobb elismerést arattuk azok minősége és tartóssága által.

Készítünk legjobban zsiradékolt timsó cserzett

VARRÓ- és KÖTŐSZIJAKAT, szállítunk

SZIJ-CROUPONOKAT,

és elvállaljuk mindennemű géphajtó szijak javításait.

Tisztelettel:

287. (17—x)

GMEINER és SCHERG, bőr és géphajó öszl gyár BRASSÓBAN.